

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET ORAŠANIN protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 24811/16)

PRESUDA

STRASBOURG

21. ožujka 2023.

Ova je presuda konačna, no može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Orašanin protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u odboru u sastavu:

Pauliine Koskelo, *predsjednica*,

Lorraine Schembri Orland,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Dorothee von Arnim, *zamjenica tajnika Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 24811/16) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka gđa Ljubica Orašanin, koja je rođena 1945. godine i živi u Zagrebu („podnositeljica zahtjeva”) i koju je zastupao g. N. Antolić, odvjetnik iz Zagreba, podnijela Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 28. travnja 2016.,

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o prigovorima na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 u vezi s neizvršenjem pravomoćne presude domaćeg suda, a da se ostatak zahtjeva odbaci kao nedopušten,

očitovanja stranaka,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 28. veljače 2023. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena na navedeni datum:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na ishod i duljinu trajanja ovršnog postupka koji je podnositeljica zahtjeva pokrenula 1994. godine protiv privatne osobe, a koji je u konačnici obustavljen. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju da je zbog odlaganja i pogrešaka domaćeg suda u tom postupku presuda koja je donesena u njezinu korist ostala neizvršena.

2. Dana 9. studenoga 1994. podnositeljica zahtjeva podnijela je prijedlog za izvršenje pravomoćne presude od 6. svibnja 1994. kojom je tuženici naloženo da joj plati 1.585.220,00 njemačkih maraka. Zatražila je ovrhu oduzimanjem i prodajom dvaju stanova ovršenice i njezinih pokretnina u tim stanovima.

3. Dana 11. lipnja 1997. ovršni sud donio je rješenje o ovrsi. Dana 25. lipnja 1997. ovršenica je podnijela prigovor protiv tog rješenja tvrdeći, *inter alia*, da nije vlasnica dvaju dotičnih stanova.

4. Na ročištu održanom 23. svibnja 2013. ovršni sud utvrdio je da jedan od stanova ne postoji (čini se da je podnositeljica u svom prijedlogu za ovrhu navela pogrešan kućni broj) i da ovršenica nije vlasnica drugog stana. Taj je sud utvrdio i da ovršenica u drugom stanu ne živi zadnjih petnaest godina. S obzirom na ta utvrđenja, podnositeljica je odluku o tome hoće li se ovrha

provести u odnosu na ta dva stana prepustila slobodnoj procjeni suda. S druge strane, pozvala je sud da od policije pribavi informacije o prebivalištu ovršenice i naloži oduzimanje njezinih pokretnina na toj adresi.

5. Odlukom od 3. prosinca 2013. ovršni sud obustavio je ovrhu. Smatrao je da se ovrha u odnosu na dva stana i pokretnine koje se u njima nalaze ne može provesti jer jedan od tih stanova ne postoji, a drugi nije u vlasništvu ovršenice niti je ona u njemu živjela zadnjih petnaest godina.

6. Podnositeljica zahtjeva podnijela je žalbu u kojoj je kao glavnu tvrdnju navela da je ovršni sud zanemario njezin prijedlog da pribavi informacije o prebivalištu ovršenice i naloži oduzimanje njezinih pokretnina na toj adresi (vidi stavak 4 ove presude). Istaknula je i da je ovršni postupak do tada trajao više od devetnaest godina tijekom kojih ovršni sud nikada nije poduzeo nikakve korake da oduzme pokretnine ovršenice i da je, u vrijeme kada je podnijela prijedlog za ovrhu, ovršenica živjela na adresi drugog stana.

7. Dana 14. srpnja 2015. drugostupanjski sud odbio je žalbu podnositeljice, a da nije odgovorio na njezinu glavnu tvrdnju, a 2. rujna 2015. obavijestio je njezina punomoćnika o svojoj odluci.

8. Dana 20. siječnja 2016. Ustavni sud proglasio je nedopuštenom podnositeljčinu ustavnu tužbu, a 10. veljače 2016. obavijestio je njezina punomoćnika o svom rješenju. Smatrao je da, prema njegovoj dugogodišnjoj sudskoj praksi, rješenja o obustavi ovrhe nisu podložna ocjeni ustavnosti.

OCJENA SUDA

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE ZBOG NEIZVRŠENJA PRESUDE

A. Dopuštenost

1. *Iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava*

9. Sud primjećuje da je podnositeljčin prigovor o duljini trajanja postupka u mjeri u kojoj se odnosi na razdoblje prije 13. ožujka 2013. nedopušten zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih sredstava jer je u tom razdoblju imala na raspolaganju djelotvorna pravna sredstva za prigovor o duljini trajanja, ali ih nije iskoristila (vidi *Mesić protiv Hrvatske*, br. 19362/18, stavci 122. – 124., 5. svibnja 2022., i *Mirjana Marić protiv Hrvatske*, br. 9849/15, stavci 33. – 38., 30. srpnja 2020.). Stoga se Vladin prigovor koji se temelji na neiscrpljivanju domaćih pravnih sredstava u tom pogledu mora prihvatiti.

2. *Poštovanje šestomjesečnog roka*

10. Kada je riječ o podnositeljčinu prigovoru o ishodu ovršnog postupka, odnosno rješenju domaćih sudova o obustavi ovrhe, Vlada je navela da

podnositeljica nije poštovala pravilo o šest mjeseci jer je pogrešno smatrala da je ustavna tužba djelotvorno pravno sredstvo koje se treba iscrpiti u smislu članka 35. stavka 1. Konvencije i da stoga može prekinuti tijekom šestomjesečnog roka. Objasnila je da se, prema dugogodišnjoj sudskoj praksi Ustavnog suda, protiv rješenja o obustavi ovrhe ne može podnijeti ustavna tužba. Slijedom navedenog, konačna odluka u smislu članka 35. stavka 1. Konvencije, u svrhu izračuna šestomjesečnog roka u predmetu podnositeljice zahtjeva, nije bilo rješenje Ustavnog suda od 20. siječnja 2016. (vidi stavak 8 ove presude), već drugostupanjska odluka od 14. srpnja 2015., koja je njezinu punomoćniku dostavljena 2. rujna 2015. godine (vidi stavak 7 ove presude). Međutim, njezin zahtjev Sudu podnesen je 28. travnja 2016. godine, odnosno, više od šest mjeseci kasnije.

11. Sud je već odbacio sličan prigovor o nedopuštenosti u nekoliko predmeta protiv Hrvatske (vidi, primjerice, *Vrtar protiv Hrvatske*, br. 39380/13, stavci 75. – 76., 7. siječnja 2016., i *Šimecki protiv Hrvatske*, br. 15253/10, stavci 28. – 33., 30. travnja 2014.). Ne vidi razlog da smatra drukčije u ovom predmetu osobito zato što je podnositeljica dostavila primjere odluka iz 2013. godine u kojima je Ustavni sud odlučivao o osnovanosti ustavnih tužbi podnesenih protiv rješenja o obustavi ovrhe. Stoga se Vladin prigovor koji se temelji na nepoštovanju roka od šest mjeseci mora odbaciti.

3. Zaključak o dopuštenosti

12. Sud dalje primjećuje da prigovori o duljini trajanja ovršnog postupka u razdoblju nakon 13. ožujka 2013. i njegovu ishodu nisu očigledno neosnovani u smislu članka 35. stavka 3. točke (a) Konvencije niti su nedopušteni po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga se moraju proglasiti dopuštenima.

B. Osnovanost

13. Opća načela o pozitivnim obvezama država u pogledu izvršenja presuda protiv privatnih osoba sažeta su u predmetima *Raguž protiv Srbije*, br. 8182/07, stavci 25. – 27., 7. travnja 2015., i *Sekul protiv Hrvatske* (odl.), br. 43569/13, stavci 54. – 55., 30. lipnja 2015.

14. Konkretno, u takvim predmetima, u kojima su potrebne radnje dužnika koji je privatna osoba, država, kao imatelj javne vlasti, mora postupati revno kako bi pomogla vjerovniku u izvršenju presude (vidi gore navedeni predmet *Sekul*, stavak 55.). Zadaća je Suda u takvim slučajevima ispitati jesu li mjere koje su primijenile vlasti bile odgovarajuće i dostatne (*ibid.*). Nadalje, ovršni se postupak po samoj svojoj prirodi treba rješavati brzo (vidi gore navedeni predmet *Raguž*, stavak 27.).

15. Sud primjećuje da je u ovom predmetu ovršni postupak u relevantnom razdoblju (vidi stavke 8 – 9 i 12 ove presude) trajao dvije godine i gotovo jedanaest mjeseci.

16. Dalje primjećuje da je na ročištu održanom 23. svibnja 2013. podnositeljica zahtjeva zatražila od suda da pribavi informacije o prebivalištu ovršenice i naloži oduzimanje njezinih pokretnina na toj adresi (vidi stavak 4 ove presude). Međutim, taj sud to nikada nije učinio, već je obustavio ovrhu (vidi stavak 5 ove presude). Podnositeljica je ponovno otvorila to pitanje u svojoj žalbi, ali drugostupanjski sud na njega nije odgovorio (vidi stavke 6 i 7 ove presude).

17. U tim okolnostima (vidi stavke 15 – 16 ove presude), Sud smatra da hrvatske vlasti nisu postupale revno niti su poduzele dostatne korake za izvršenje pravomoćne presude od 6. svibnja 1994. (vidi, *mutatis mutandis*, gore navedeni predmet *Raguž*, stavci 28. – 29., i *Poláčik protiv Slovačke*, br. 58707/00, stavci 54. – 58., 15. studenoga 2005.).

18. Stoga je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

II. OSTALI PRIGOVORI

19. Podnositeljica je prigovorila zbog ishoda i duljine trajanja dotičnog ovršnog postupka i na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Prigovorila je i na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije zbog raznih slučajeva nepoštenosti u tom postupku. Uzimajući u obzir činjenice predmeta, podneske stranaka i svoja gore navedena utvrđenja, Sud smatra da je ispitao glavna pravna pitanja otvorena u predmetu i da nije potrebno ispitati ove preostale prigovore (vidi *Centar za pravna istraživanja u ime Valentina Câmpeanua protiv Rumunjske* [VV], br. 47848/08, stavak 156., ECHR 2014).

PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

20. Podnositeljica zahtjeva potraživala je iznos od 810.510,12 eura (EUR) na ime naknade materijalne štete, koji odgovara iznosu koji joj je dosuđen presudom od 6. svibnja 1994. (vidi stavak 2 ove presude), koja je ostala neizvršena. Potraživala je i 5.000,00 eura na ime naknade nematerijalne štete i 63.098,84 eura na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i pred Sudom.

21. Vlada je osporila ta potraživanja jer ih je smatrala prekomjernima.

22. Kada je riječ o zahtjevu za naknadnu materijalne štete, Sud prvo ponavlja da se propust izvršenja presude zbog neimaštine dužnika ne može predbaciti državi (vidi gore navedeni predmet *Raguž*, stavak 26.). U ovom predmetu Sud ne može nagađati bi li podnositeljica mogla izvršiti dotičnu presudu da je ovršni sud naložio oduzimanje pokretnina ovršenice na adresi njezina prebivališta. Sud stoga ne nalazi dostatnu uzročno-posljedičnu vezu

između utvrđene povrede i navodne materijalne štete. Stoga odbacuje taj zahtjev.

23. S druge strane, Sud podnositeljici zahtjeva dosuđuje 5.000,00 eura, odnosno iznos koji potražuje, na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati.

24. Uzimajući u obzir dokumente koje posjeduje, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 5.500,00 eura, koji obuhvaća troškove i izdatke po svim osnovama, uvećan za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljici zahtjeva.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da su prigovori o duljini trajanja ovršnog postupka u razdoblju nakon 13. ožujka 2013. i njegovu ishodu dopušteni, a prigovor o duljini trajanja tog postupka u razdoblju prije tog datuma nedopušten,
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u pogledu duljine trajanja i ishoda ovršnog postupka,
3. *presuđuje* da nije potrebno ispitati dopuštenost i osnovanost prigovora na temelju članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju i preostalih prigovora na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije,
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositeljici zahtjeva treba u roku od tri mjeseca isplatiti sljedeće iznose:
 - (i) 5.000,00 EUR (pet tisuća eura) na ime naknade nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi se mogli zaračunati,
 - (ii) 5.500,00 EUR (pet tisuća petsto eura), na ime troškova i izdataka, uvećano za sve poreze koji bi se mogli zaračunati podnositeljici zahtjeva,
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja plaća obična kamata na navedene iznose koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna boda,
5. *odbija* preostali dio zahtjeva podnositeljice za pravednu naknadu.

PRESUDA ORAŠANIN protiv HRVATSKE

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 21. ožujka 2023. u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Dorothee von Arnim
Zamjenica tajnika

Pauliine Koskelo
Predsjednica

Prevela prevoditeljska agencija Alkemist

ALKEMIST
European Translation Agency
ALKEMIST STUDIO d.o.o.
Miramarska 24/6, 10 000 Zagreb
OIB: 72466496524